

VEČERNI LIST

Cena celoletna po pošti 40.—, za Ljubljano 36.—
 polletna " " 20.— " " 18.—
 četrtletna " " 10.— " " 9.—
 mesečna " " 3:50, " " 3.—
 Redakcija in uprava: Kopitarjeva ulica 6. — Telefon 30.

NEODVISEN DNEVNIK

Izseki: Enostolna petstvest (39 cm široka in 9 cm visoka ali nje prostor) za enkrat po 50 sta., za dvo-
 lin večkrat po 45 sta. — Ob sobotah dvojni tarif. —
 Poslane: Enostolna petstvest 11 1/2 — izdaje vsak
 dan, izven tistih nedelje in praznikov, ob 2. uri popoldne.

Splošna mobilizacija v Rusiji.

LDU Berlin, 20. marca. (DKU.) Acht-
 uhrabendblatt javlja iz Stockholma: Uspa-
 hi estonskih in livonskih Belih gard vzne-
 mirjajo sovjetsko vlado, ker je Petrograd
 od juga in od severa zelo ogrožen. Sinov-
 ev opozarja v »Pravdi« na moralni učni-
 nek, ki bi ga imel padec Petrograda, in

zahteva od vlade takojšnjo pomoč. 300.000
 oboroženih delavcev, ki bivajo v Petro-
 gradu, se mora poklicati k orožnim vajam,
 da bi mogli v sili poseči v boj. Trockij je
 odredil splošno mobilizacijo vseh slojev do
 46. leta.

Nova nemška zarota v Mariboru.

Maribor, 21. marca. (Izvirno poročilo
 Večernemu listu.) Potniki, ki so prišli
 rčeraj in danes v Maribor, pripovedujejo,
 da so v Gradcu in po drugih nemško-šta-
 lerskih mestih in trgih nalepljeni veliki
 rdeči lepaki, ki pravijo, da bo Maribor v
 času od 26. do 28. marca postal zopet nem-
 ški. Oklic pravi, naj imajo mariborski Nemci
 upanje, da bodo kmalu rešeni jugoslo-
 vanskega jarma. Po Mariboru širijo Nemci
 vznemirljive vesti. Svojim ljudem pri-
 povedujejo, da bodo 28. marca opoldne v
 baraki na Glavnem trgu pogoščeni vsi
 Nemci, ki so ostali zvesti svojemu narodu.
 LDU Maribor, 20. marca. Tukajšnji
 Nemci se pripravljajo k novi zaroti v več-

jem obsegu za 27. in 28. marca. Zadnje dni
 so začeli kar javno groziti, da bodo Slo-
 venci že 26. marca iz Maribora iztirani, da
 bo ta dni mesto zasedlo laško vojaštvo in
 da bodo vkorakali iz vseh nemških okra-
 jev Nemci z zastavami v Maribor. Obenem
 z Mariborom se Nemci polaste tudi Ptuja,
 Radgone in Celja. Danes je prišla nemška
 šolska mladina domov z novico, da se je
 v šolah ukazalo, da bodo morali od 26. do
 28. marca nemški otroci prepevati na uli-
 cah. Potniki iz Gradca pripovedujejo, da
 se v Gradcu razpečavajo letaki, v katerih
 se proglašja Maribor za definitivno kot
 nemško-avstrijsko mesto.

Dva mariborska hujskača izgnana.

LDU Maribor, 20. marca. Danes sta bi-
 la izgnana v Nemško Avstrijo Ferdinand
 Tschöch, ravnatelj na tukajšnji glavni po-
 šti, ter Teodor Mendel, bivši vodja na po-
 šti na glavnem kolodvoru. Omenjena sta
 kljub opetovanim svarilom vzdrževala

zvezo protidržavne propagande s poštним
 ravnateljstvom v Gradcu. Pred izgonom
 sta iskala intervencije pri tukajšnji itali-
 janski komisiji, kar pa je bilo seveda brez-
 uspešno.

Poljsko-ukrajinsko vprašanje in ententa.

LDU Pariz. (DKU. - Brezlično.) Veliki
 svet se je zbral v sredo popoldne. Pred-
 sednik Wilson se je peljal v spremstvu
 svoje soproge k seji; med potom ga je mno-
 žica spoznala in spoštljivo pozdravljala.
 Na dnevnem redu sta bili dve vprašanji:
 1. Način postopanja napram bojem, ki se
 vrše med Poljaki in Ukrajinci v okolici
 Lvova. 2. Določitev ostalih mej Poljske,
 tako proti Čehoslovaški, kakor proti Nem-
 ški. Delalo se je na to, da se ti dve vpra-
 šanji čimprej rešita, ker vsa vrsta drugih

važnih vprašanj čaka na rešitev. Tako na
 primer vprašanje nemških mej v Slezvik
 Holsteinu in avstrijski problem. Ožja ko-
 misija za teritorialne stvari je predložila
 formulo, v smislu katere naj se prisili
 Nemčija, da respektira neodvisnost Nem-
 ške Avstrije. Končno je pozvala angleška
 delegacija svet, da se uredi vprašanje
 nemških kolonij in da se določijo mandati
 onih narodov, katerim naj bo poverjena
 uprava teh kolonij.

LDU Pariz, 20. marca. (DLN KU —

Italija podpira bivšega čno- gorskega kralja Nikolaja proti Srbiji.

Stremljenje vseh jugoslovanskih ple-
 men po ujedinenju silno vznemirja naše
 laške sosede. V zadnjem času se opaža v
 italijanskem časopisju vedno večja nervoz-
 nost in ni dneva, da ne bi prinašalo novic
 o stawkah, neredu, izgredih, revoluciji itd.
 v Jugoslaviji. Tudi združitev Črnogorcev v
 celokupni Jugoslaviji je proti njihovem
 načrtu. Kakor nekdanja Avstrija, ravna-
 jo se tudi oni po geslu: deli in vladaj (divide
 et impera). Radi tega podpirajo tudi sepa-
 ratistične namene nekdanjega kralja Črne-
 gore Nikole, ki intrigira na vse mogoče
 načine proti Jugoslaviji in zlasti proti
 Srbom, ki hočejo seveda tudi svoje čno-
 gorske brate priključiti enotni jugoslovan-
 ski državi. Italijani razširjajo izmišljeno
 vest, da se vedejo Srbi v Črnigori kakor
 zmagovalci v osvojenem ozemlju, da sku-
 šajo pridobiti iprebivalstvo s korupcijo in
 da sklep shoda v Podgorici, ki se je izre-
 kel za ujedinenje Črnogore z Jugoslavijo,
 ne odgovarja volji ljudstva, ki zahteva baje
 lastno neodvisno državo ali pa kvečjemu
 federativno državno obliko. Pri tej priliki
 se je tudi pokazala vsa laška infamija in
 prekanjenost: za Črnogorce propagirajo
 plebiscit, narod naj se sam svobodno iz-
 reče za ta ali oni režim. Seveda pa bi se
 morala srbska armada v tem slučaju umak-
 niti angleški in ameriški vojski. Na-
 sproti temu pa odklanjajo Italijani z vse
 odločnostjo misel, da bi isto načelo in-
 sicer v veliko večji meri, veljalo tudi za
 slovenske zasedene kraje po Italiji. Zakaj
 se temu tako protivijo, je pač jasno, ker
 vedo prav dobro, kako bi izpadel tak ple-
 biscit. — P. P.

3rezžično.) Francoska vlada je poslala generalu Pavlenku, poveljniku ukrajinske vojske pred Lvovom, povelje, ki so ga podpisali zastopniki petih velesil. Povelje zahteva od ukrajinske in poljske vojske, naj sklene takoj premirje. To povelje je dobil tudi poveljnik Lvovske posadke, general Rozwadowski. Najvišji svet je izjavil, da je pripravljen proučiti teritorialne zahteve obeh strank in stopiti v zvezo s poljskimi in ukrajinskimi delegati, da doseže sklep premirja.

Predarlška samostojna.

LDU Bregenz, 20. marca. (DKU) Predarlška deželna skupščina je sprejela novi ustavni zakon, ki vsebuje nastopna glavna načela: 1. Zakonodajna in izvrševalna oblast pristojni celokupnosti predarlškega naroda, ki jo bo izvrševal po ljudskem glasovanju, po deželnem zboru in de-

LDU. Pariz, 20. marca. (DKU. Brezžično.) V zadnji seji najvišjega sveta alirancev so razpravljali o poročilu, ki ga je komisija za poljske zadeve sprejela soglasno. Načrt komisije, ki priznava Poljski tesnejše meje, nego so bile priznane leta 1772, govori o dohodu k Baltičskemu morju po koridorju, ki se razteza ob obeh bregovih Visle do Gdanskega.

Zveza narodov na mirovnem posvetu.

LDU Berlin, 20. marca. (DKU) Abend poroča iz Berna: Organizacija dela mirovne konference se je nekoliko spremenila, per je pridržalo Wilsonovo načelo, naj mirovna pogodba vsebuje tudi poglavje o zvezi narodov, ne da bi se zanašalo eno ali drugo vprašanje. Odslej bodo polkov-

niem svetu ter po deželni vladi. 2. Dežela je samostojna (približno kakor švicarski kanton), v kolikor ni samostojnost omejena po ustavi zvezne države. 3. Dežela se mora, ako hoče procvitati, priklopiti večji državi, ki bo zadržala samostojnost in svobodo dežele v gotovih mejah.

nik House, lord Cecil in Bourgeois razpravljali o vprašanju zveze narodov, dočim bodo imeli v rokah vodstvo posvetovanj o mirovni pogodbi. Naloga predsednika Wilsona bo, vzdrževati zvezo med delom obeh komisij, da bo zadržana enotnost mnenj.

Maribor brez luči.

Posebna poročila »Večernemu listu«.

Maribor, 21. marca. Maribor je od danes naprej zopet brez luči, ker Nemška Avstrija zadržuje premog, ki ga je mesto Maribor kupilo in plačalo na Češkem. Na severnem kolodvoru na Dunaju stoji 60 vagonov premoga, določenega za Maribor, a ga Nemci ne puste naprej. Vlado komisar dr. Pfeifer je poslal danes kurirja na Dunaj, da se na licu mesta prepriča o vzrokih nemške ključovalnosti.

Vojvoda Milič v Mariboru.

LDU Maribor, 20. marca. Vojvoda Milič, poveljnik 4. armade, je z večernim vlakom došel iz Zagreba. Na kolodvoru ga je sprejel general Maister.

Widmajerjev morilec pred poroto.

LDU Maribor, 20. marca. Pri porotnih razpravah, ki se prične 26. t. m. pride v sredo 29. t. m. v obravnavo Rudolf Štrkelj, morilec topničarskega poročnika Widmajerja.

Hrvatski škotje v Belgradu.

LDU. Belgrad, 20. marca. (JDU.) Zagrebški nadškof dr. Bauer je posetil predvčerajšnjim ministrskega predsednika Stojana Protića in ministrskega podpredsednika dr. Korošca, ministra za zun. stvari

Svetozara Pribičevića, ministra za verstvo dr. Alaupovića in belgrajškega metropolita Dimića. Prišel je tudi v predsedništvo narodnega predstavništva, kjer ga je sprejel zbornični predsednik dr. Dr. Pavlović. Nadškof dr. Bauer je posetil tudi vse politične klube, v katerih ima znanje, ostalim pa je pustil svojo posetnico. V vseh klubih je bil prisrčno pozdravljen. Poleg tega je posetil tudi vojvodo Mišića, angleškega generala Treubridgeja, francoskega poveljnika generala L'Aubija. Včeraj popoldne je bil nadškof dr. Bauer s škofom dr. Premušem in grško-katoliškim škofom Nyaradijo pri regentu Aleksandru v posebni avdijenci. Tekom včerajšnjega in današnjega dne je nadškof sprejemal protibiske. Na pristojnih mestih se je razpravljalo ob tej priliki o raznih cerkveno-političnih vprašanjih ter je nadškof dr. Bauer dobil pri razgovorih najboljše vtise. Jutri se nadškof vrne v Zagreb.

Polkovnik Pribičević vpokojen.

LDU. Belgrad, 20. marca. (JDU.) Prošnji polkovnika Milana Pribičevića za odpust iz vojske se je ugodilo ter se mu je obenem dovolila tudi pokojnina. Polkovnik Pribičević je izstopil iz vojske, ker hoče aktivno delovati v političnem življenju.

Dr. Nikola Mandić odpuščen iz službe.

LDU. Belgrad, 20. marca. (JDU.) Dr. Nikola Mandić, civilni adjutus deželnega

poglavarja za Bosno in Hercegovino, je odpuščen iz službe brez pokojnine.

Socializacija podjetij v Nemčiji.

LDU. Berlin, 20. marca. (DKU.) Kabinet je sklenil, naročiti državnemu gospodarskemu uradu, naj takoj izdela zakonski načrt glede socializacije plinarnic, elektrarnic in vodnih obratov ter cestnih železnic.

Bruselj sedež zveze narodov.

LDU. Pariz, 20. marca. (DKU. Brezžično.) Belgijski minister za zunanje stvari in predsednik belgijske delegacije na mirovni konferenci, Hymans, je formalno naprosil mirovno konferenco, naj določi Bruselj za sedež zveze narodov, ki je bila prva žrtve sovražnika. Bruseljski župan podpira kar najbolje to prošnjo. Obrnil se je do predsednika Wilsona in dal zvezi narodov na razpolago krasno palačo Egmont, ki jo bo kupilo mesto Bruselj.

Cehoslovaška republika.

LDU Praga, 20. marca. (ČTU) »Venkov« poroča o ustopitvi cehoslovaške pošte v svetovno pošto zveze. Mednarodna pisarna svetovne pošte zveze v Bernu je sprejela na znanje imenovanje Cirila Stribnega ministrom za pošto in brzojavni promet in dr. Pačka glavnim ravnateljem. Z vstopom naše države v svetovno pošto zvezo se začneja nova velika razvojna doba našega poštnege prometa. Po miru bo zboroval kongres svetovne pošte zveze v enem ali drugem glavnem mestu državi, katerega kongresa se bo tudi udeležila naša republika kot pravnoveljavni državni kontrahent.

LDU Praga, 20. marca. (ČTU) Cehoslovaška narodna skupščina je razpravljala danes o vladnem načrtu zakona glede ustanovitve in delovanja najvišjega kontrolnega računskega urada. Razpravljalo se je tudi o vladnem načrtu glede ločitve finančne uprave od politične. Zakona sta bila sprejeta.

LDU Praga, 20. marca. (ČTU) Nacionalni odsek narodne skupščine je z vsemi proti nemu glasu sprejel predlog o dovlitvi upečenja.

LDU Praga, 20. marca. (ČTU) Od sote 22. t. m. naprej bo vozil med Prago in Bratislavo brzovlak.

LDU Praga, 20. marca. (ČTU) Današnji »Večer« poroča, da ni nobenega razpoloženja za priklopitev Lužice k naši republiki.

Komisija za zastopstvo zasedenega ozemlja na Dunaju.

LDU Dunaj, 20. marca. (DKU) Komisija za zastopstvo zasedenega ozemlja se je ustanovila danes popoldne. Za predsednika je bil izvoljen poslanec Rieger. Na predlog poslanca Austerlitzja je bilo sklenjeno, da se Spodnja Štajerska in Nemška Južna Tirolska izločita iz splošnega raz-

pravičanja, ker so se v teh krajih izvršile volitve. Nadalje se zahteva od državnega urada, da poročila po možnosti še tekom tega tedna o teh volitvah. Dr. Waber je stavil predlog, da se v primeru, ako bi bilo na podlagi zakona imenovanje zastopnikov tega zasedenega južnega ozemlja odlojeno, pozove delegacija iz teh krajev v narodno skupščino. Poslanec Elbert je predlagal, da se prekine posvetovanje komisije in na ta način nudi strankam priložnost, da zavzamejo svoje stališče na pram temu predlogu. Nato je bila seja zaključena. Nižje avstrijski deželni zbor je pri razpravljanju deželnozborskega volilnega reda sprejel predlog krščanskih socialcev, v smislu katerega naj bo poslovni jezik deželnega zbora in deželnih uradov nemščina.

Iz pokrajine.

Kr Vrhničani na ljubljanskem odru. Objavljeno je bilo že, da prirede Vrhničani na čast svojemu rojaku-pisatelju Ivanu Carkarju v dramskem gledališču v Ljubljani v ponedeljek, dne 24. t. m. ob pol 8. uri zvečer njegovo dramo: »Kralj na Betajnovic«. Ves čisti dobiček te predstave se porabi za zgradbo spomenika Ivana Carkarja v njegovem rojstnem kraju na Vrhnikih. Vabimo torej vse ljubitelje pokojnega pisatelja, naj z malim darom — vstopnino — prispevajo, da se postavi njemu dostojen spomenik. — Predprodaja vstopnic je kakor običajno pri gledališki blagajni. — Opozorjamo p. n. občinstvo z Vrhnik in okolice, da vozi ta večer poseben vlak iz Ljubljane proti Vrhnik ob 11. uri zvečer.

Kr Čebelarji škofjeloške okolice. — **pozor!** Občni zbor škofjeloške čebelarke podružnice bo na praznik Marijinega Oznanjenja, v torek, dne 25. t. m. ob 3. uri popoldne v dvorani kat. izobr. društva pri Blaževski v Stari Loki. — Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. — 2. Predavanje g. nad. M. Humek-a. — 3. Sprejemanje novih članov. — 4. Slučajnosti. — K obilni udeležbi vabi predsednik.

Kr Notarskim namestnikom namesto odslovljenega notarja Hirisa v Šoštanju je imenovan g. Franc Košenina, notarski kandidat iz Vranskega, ki je začel v Šoštanju uradovati 20. marca t. l.

Kr Razpis. Ljubljanski dopisni urad potrebuje večje število slovenske ter nemške stenografije povsem zmognih, politično orijentiranih sodelavcev, ki imajo vsaj delno akademsko naobrazbo in veselje do časnikarskega posla. Priglasiti se je treba osebno v Vlado palači v Ljubljani, južni trakt, pritličje, v Dopisnem uradu.

Kr Iz Maribora. Slovenski magistratni uslužbenici, ki so prevzeli mesta odstavljenih nemških tovarišev, so osnovali stanovsko društvo pod imenom »Krožek mestnih uslužbencev v Mariboru«.

Kr Kmetje so si sami razdelili zemljo. Prebivalstvo ogrskih občin Aszet in Hatvan, ki je brez zemlje, se je odločilo, da konfiscira posestva baronov Schossbergerja in Hatvany - Deutsch, ki sta znana sladkorna barona. Če bi vlada poskusila prepričati to namero z vojaško silo, se bo ljudstvo tudi vojski uprlo. Kmeti so že na-

pravili svoj zaključek in vzeH imovini v svojo posest.

Iz Ljubljane.

I Dramatični odsek »Ljudski oder« ponovi dne 25. t. m. ob 7. uri zvečer Medvedov igrokaz »Crnošolec«. Vstopnice se dobe od sobote 22. t. m. dalje v prodajalni kat. tisk. društva (Ničman), na dan predstave pa od 6. ure zvečer v Ljudskem domu.

I Člani »Ljudskega odra« se vabijo v soboto 22. t. m. ob 7. uri zvečer na zelo nujen in važen pogovor v Ljudskem domu. — Predsednik.

I Repertoar Narodnega gledališča. Dramsko gledališče. V petek, 21. t. m. ob pol 8. uri zvečer »... ulica štev. 15«, burka v treh dejanjih izven abonementa. V soboto, 22. t. m. ob pol 8. uri zvečer »Španska muha«, burka, za abonement A. V nedeljo, 23. t. m. ob pol 8. uri zvečer »Španska muha« za abonement B. V ponedeljek, 24. t. m. igrajo ob pol 8. uri zvečer vrhniški diletantje »Kralj na Betajnovic« izven abonementa. — **Operno gledališče.** V petek, 21. t. m. ob pol 8. uri zvečer »Boheme« za abonement »A«. V soboto, 22. t. m. ob pol 8. uri zvečer »Slovaška princeska« za abonement C. V nedeljo, 23. t. m. ob pol 8. uri zvečer »Mignon« izven abonementa.

I Prvi pomladanski dan. Danes je po pratiki prvi pomladanski dan, dasi ne zasluži tega imena. Solnce prejšnjih dni, cvetice in prijetna toplota — vsi ti znaki pomladi so izginili v zameno za meglo, sneg in blato. V naravi ne vlada razpoloženje pomladi, ampak pozne jeseni. Zima je bila dokaj mila in bogve, če ne na račun pomladi. Upamo pa, da bo narava oživela kmalu in z njo Ljubljana tudi.

I Italijansko vojaštvo v Ljubljani. Včeraj se je po Ljubljani raznesla vest, da je semkaj prišlo italijansko vojaštvo; ta je zatrdjeval, da je, seveda iz najzanesljivejšega vira, da so v Ljubljano prišle tri italijanske kompanije, oni je s prav tako gotovostjo vedel povedati, da so v Ljubljano prišli trije italijanski bataljoni in da bo to vojaštvo Ljubljano zasedlo. Kdor je hotel veljati za še bolj poučenega, je celo z vso gotovostjo vedel, da bo italijansko vojaštvo zasedlo vse naše ozemlje najmanj do Zidanega mostu. Da dožene, kaj je na vseh teh govoricah resnice, smo se obrnili do ljubljanskega dopisnega urada in ta nam je na podstavi službenih informacij sporočil, da so vse te vesti seveda povsem neosnovane. Res je samo to, da se na ljubljanskem glavnem kolodvoru redoma ustavlja večje število italijanskega vojaštva, ki prihaja s severa in ki se vrača v zasedeno ozemlje odnosno k svojim oddelkom. To so namreč tisti vojaki, ki spremljajo železniške vlake, kateri vozijo živila za Jugoslavijo, za Nemško Avstrijo in za Čehoslovaško in ki prihajajo iz Trsta, kjer so zaloge iz ententnih držav, zlasti pa iz Amerike tje kaj pripeljanih živil. Ko so ti italijanski spremljevalci živilskih vlakov svoj posel opravili, počakajo na oddajni postaji, da se jih nabere večje število, potem pa se skupno vračajo preko

Ljubljane. Po navadi jih je 100 do 150 mož. Iz dejstva, da se to, kajpada oboroženo italijansko moštvo na ljubljanskem kolodvoru ustavi, da počaka zvezo in se pokrepča za nadaljnjo vožnjo, je vsikdar pretirajoči ljudski glas naredil razburjajočo vest, da so dospeli italijanski vojaki, ki imajo nalogo, zasedeti Ljubljano. V vsej tej govorici je prav toliko resnice, kakor na vesti, ki je te dni krožila po vsem inozemstvu, da namreč Italijani z dalekonosnimi topovi obstreljujejo Ljubljano. — Prebivalstvo pozivamo, naj ohrani mirno kri in naj se ne da preslepiti z govoricami, ki niti najmanj ne odgovarjajo resnici. Če bi nam kdaj zapretila kakršnakoli opasnost, bomo kajpada storili svojo časnikarsko dolžnost in jo prvočasno informirali z vso določnostjo. Izrecno pristavljamo, da sedaj za kakršnokoli razburjanje ni niti najmanjšega povoda.

I »Zaloški in ljubljanski dogodek.« K svojemu včerajšnjemu poročilu pod tem naslovom dostavlja Ljubljanski dopisni urad z dne 20. marca nastopno; Italijani trde med drugim, da so se zaradi namišljenega dogodka v Zalogu begunci pritožili pri vojaškem postajnem poveljništvu v Ljubljani in da jim je to dalo zadoščenje. Jugoslovni pa trde nasproti temu, da do sedaj o kaki prijavi onega dogodka pri ljubljanskem postajnem poveljništvu sploh ni nič znano, še manj pa o kakem opravičenju, ki naj bi ga bilo to poveljstvo dalo beguncem.

Portret dneva.

Po Ljubljani se plazi sence. Ob bellem dnevu gredo strahovi od ust do ust in zrastejo v pošasti. Ljudje imajo skoro vedno prav. Predno imaš čas, da zanikaš izmišljotino, se izkaže za resnico.

Na ulicah so se zgostili bajoneti, obstopili so palače? Kdo ve zakaj? V dokaz, da se nahajamo v kulturnem središču svobodnega naroda? V dokaz, da smo »barbarji«?

Narod, sedi v kavarne in manifestiraj samo v svoji misli, protestiraj v svojem duhu, misli črne ali zlate misli — a molči! In če se kdaj uresniči tajnost kolodvora in se vsuje na naše ulice, tedaj si grizi ustnice in nohte — to ti bo na veke dovoljeno!

Ti pa, dobrodušni meščan, pripravi jim dobrodošlico z večerjo, da te ne bo strah.

Saj smo otročki!

Igrajo se z nami, ko z žogo: ali bo ostala v zraku; ali bo priletela na zemljo? Če prileti na zemljo, vjamejo jo in njih bo. Če pa ostane v zraku — — — Saj ne more ostati v zraku!

Naše potrpljenje je na tehtnici. Oficialna zemlja stoji okoli in gleda ter mečlje kamenček za kamenčkom v skodelico — oči so z zlobnim nasmehom vprte v jeziček: kdaj se bo premaknil?

Druge poti ni. Pritlikavi dogodek, ki je razburil Evropo, se niti skozi mikroskop ne vidi velik dovolj. Kultura hoče večjega.

»Barbar« pa je premagal svoje stisnjene pesti, pogladil brado in šel po svojem opravku v modri misli:

»Zadnji smeh bo naš!« France Bevk.

Žena.

Ž Dan snaženja v holandski vasi. Holandske ženske so po vsem svetu znane kot najsnažnejše. Kadar pride dan snaženja, tedaj morajo vsi moški od doma, ženske so jim neprestano za petami; pomisli mo pri nas na Veliki teden. Ubogi popotnik, ki pride na dan snaženja v kak holandski kraj. Od vseh strani, z vseh oken se vliva nanj voda, pomije itd. Južno Edauna, onega znanega holandskega sirarskega mesta, je vas Bruk, ki je celo za holandske razmere pretirano snažna in je zaradi tega po celi deželi v pregovoru. Če stopi kdo v kravji hlev, misli, da je v salonu. Tam, kjer stoji govedo, je visoko nastlana žaganica, v njej pa vtisnjeni vzorci vseh vrst, arabeske, cvetlice itd. Za stojšči zadaj je oni žleb, po katerem teče gnojnica; pri nas kamen in cement, tam pa obložen z linolejem, ki je svetlo zlikan. Stene so bele ko sneg, okrašene s podobami, krožniki, ogledali itd. Vedno je dekla v hlevu, ki nima nobenega drugega dela kakor da z gobo osnaži živali, ko so kolikor toliko umazane. Vse verige, zapone, okraski itd. so iz bleščeče medi (mesinga), v koji se lahko ogledamo kakor v zrcalu. Medenina igra sploh veliko vlogo, ker je izmed vseh kovin tista, ki se da najlepše svitlo zlikati. Zato je pa tudi vsaka stvar iz medi, če jo le moremo iz medi napraviti, vse, ključka, lonec za cvetlice, kotel za čaj, pletilka, posoda za mleko, drog za ogenj itd. In kar je najlepše, to postavijo, najsvetlejšo osnaženo, k oknu, da lahko vidimo s ceste. Navadno je to kak postavek za cvetlice ali kaj podobnega. V mnogih mestih je napravljena zunaj ob hišah spodaj, kak dve pesti od tal, okrogla plošča iz medi, ki oklepa tudi iztok vodne cevi. Ob sobotah, splošnem dnevu snaženja, opazimo s ceste samo zadnjo stran lepih dam in deklet, in sicer samo gornji del. Noge visijo v sobo, ženske pa sedijo na oknu in snažijo zunanja okna, ki so na Holandskem splošno v rabi. Ta pogled vpliva na lujca nekam posebno čudno. Vse pohištvo je na cesti ali na dvorišču in pride na vrsto, kos za kosom. Sobe so popolnoma izpraznjene in gole, če jih niso že preje izpraznili. V hišah z mnogimi sobami pride namreč vsak dan druga na vrsto, dokler ni vrsta končana; potem sa pa začne nanovo. A to še ni dostil Neverjetno je, a dobesedno res, tudi cestni tlak ni varen pred napadi holandskih žen in deklet. S cunjami in milom se spravijo nanj. Deklice klečijo in krtačijo kamne tlaka, ne hranijo niti truda, niti dela, niti mila. Vse kar se da pometati in drgniti, vse mora priti na vrsto. Hrastove klopi v cerkvah obdelajo vsak teden dvakrat s krtačo in milom. — Hiše brizgajo z brizgalnimi cevmi. Semintja pa stoji še na lestvi kaka ženska in maže z milom zunanjo steno svoje bele hišice po vseh predpisih umetnosti. Res leno je na Holandskem. Mi se moramo le učiti od njih. Na Slovenskem so najbolj snažni menda na severni strani Ljubljane in pa od Bleda do Begunj.

Ž Angležinje v vojni. Koliko je vredna resna in pametna angleška vzgoja ter

velika kultura, se je najjasneje pokazalo na angleškem ženstvu v sedanji vojni. Dočim je ženstvo drugih narodov, v kolikor je bilo v vojaški službi, žalostno odreklo in se domala vse pogubilo, so se pa Angležinje povsodi, kamorkoli jih je zanesla služba, obnašale tako vzorno, da na nobeno izmed njih ni padla niti senca kakega npravnega madeža. Ko je Anglija novačila 160.000 žensk za vojno službo, je bila med vsemi samo ena, katero so radi nenravnosti morali zavrniti. Ako s tem primerjamo Slovenke in Hrvatice, nas mora obiti globoka žalost in sram...

Ž Prve državne uradnice v kraljestvu SHS. Finančno ministrstvo v Belgradu je izdalo uradniški dekret ge. Smilji Jovanović-Krikner in gdč. Darinki Ilić kot prvima polnopravnima državnima uradnicama v državi SHS. Tudi v drugih ministrstvih pripravljajo za uradnice dekrete.

Po svetu.

s Angleški zdravnik sir William Crookes je obhajal ko izdajatelj časopisa »The Chemist News«, ki je bil zelo razširjen in bran med strokovnjaki, svoj demantni jubilej — 60 letnico. Iz malega začetka je postal znan in slaven; bil je navaden podeželski zdravnik in se je počasi prikopal do vseučiliškega profesorja. Kralj Edvard VII. ga je posebno čislal, ne samo radi tega, ker je bil dober zdravnik, ampak tudi zato, ker je bil dober šalivec in se mu je kralj vedno od srca smejal. Neko šalo pripovedujejo časopisi. Crookes pri izpitih ni bil strog, a radi sarkazma so se ga kandidati silno bali. Nekoga dne se je prikazal k izpitu dijak in učenjak ga je vprašal, koliko zdravil bo dal bolniku v veki gotovi bolezni. »Eno čajno žličko,« je odgovoril dijak naravnost. Crookes ni dejal ničesar, obrnil pa se je proti drugemu kandidatu. Po kratkem času pa je dijak prišel na pravo, dvignil roko in dejal: »Gospod profesor, zmotil sem se bil. Moral bi bil dati glede množine drugačen odgovor.« — Crookes je vzel uro iz žepa. »Zelo mi je žal; toda vaš bolnik je že 40 sekund mrtev.«

s Moskovsko gledališče. V Moskvi so se baje zgodile v gledališkem življenju in navadah močne izpremembe. »Timesov« dopisnik poroča od dveh zanimivih slučajih: »V Korskovem gledališču so ravno odigrali prvo dejanje do konca, ko so prišli člani sovjeta, zahtevali sedeže, poklicali ravnatelja in mu dejali, da naj igrajo prvo dejanje od začetka, ker ga niso videli. Po kratki debati se je dvignil zastor in na vse začudenje in jezo navzočih, so morali igrati prvo dejanje še enkrat. — Ravnatelj nekega drugega gledališča je dobil ravno v trenutku, ko se je gledališče napolnilo in je hotel začeti, telefonično obvestilo, da naj predstavo odloži za pol ure, ker se jo misli udeležiti dva člana vlade, a sta zadržana. Vsi ugovori ravnatelja so bili zaman: ta večer je začela predstava z zamudo pol ure.

s Ljudožrstvo. Danes je ljudožrstvo v pravem pomenu besede vesela izjema, a kljub temu ni dolgo od tega, ko je bilo ljudožrstvo dovoljeno ob izpolnitvi neke

kazenske obsodbe. Na otoku Formosra se obsodili v smrt nekega hudodelca in postavili kot poostretev te obsodbe, da ga bodo kupci po smrti pojedli surovega, nekoliko popopranega in posoljenega. Ko je prišel nekoč eden prebivalcev tega otoka v London, so ga radi znanstvenega raziskovanja prosili, naj poskusi žensko, ki so jo bili ravno obesili. Kanibal si seveda ni pustil dvakrat reči, prav z veseljem je izvršil naročilo. Da se čitatelji ne preplašijo, moramo pripomniti, da se je to zgodilo leta 1712. Toda še do zadnjih dni in morda še danes se nahaja ljudožrstvo pri rodu Bata na otoku Sumatra. Tam imajo pravico požreti človeka živega, če stori naslednje pregrehe: zakonolomstvo, nočni vlom, bratomor, zakon med krvnim sorodstvom in zahrbtni napad na kako kočo ali vas. Gotovo je, da požro tudi vojne ujetnike. Ko človeka obsodijo, mu dajo tri dni odloka. Nato ga privežejo z razprostrtimi rokami na kol. Ko obsodbo prečitajo, tedaj pozovejo onega, ki mu je bil storil obtožbenec krivico, naj si izbere oni kos, ki mu najbolj ugaja. Navada je, da se stranka zadovolji z ušesi, ki jih odrežejo takoj. Nato stopijo ostali krog njega in vsak si odreže svoj kos. Končno odreže poglavar nesrečniku glavo, ki jo obdrži zase, da jo obesi pred svojo kočo ko trofejo, možgane pa brani v steklenici, ki jih navadno proda tožitelju. Slavnostni obed se potem izvrši kar na morišču. Sol, poper, citrone in riž prinesejo gostje s seboj. Ženam, ki pri izvršitvi obsodbe ne smejo biti zraven, je bilo uživanje človeškega mesa strogo prepovedano. Palmovega vina tedaj ne smejo piti. Kdor ima žejo, srka kri umorjenega. Drobovja, srca, dlan in stopala ne smejo jesti. Pojedlo navadno surovega. Kdor ga hoče peči, mora prinesiti ogenj od doma, ki ga ne sme več rabiti za druge namene. Tako natančna določila ima zakonik kanibalov.

s Ponesrečena polarna ekspedicija. Člani kanadske polarne ekspedicije: Stefanson, Storkeson in pet spremljevalcev so prišli živi in zdravi na Aljasko. Dne 1. maja so se bili ločili od Stefansona in so poizkusili priti na plavajoči ledeni gori do pola in še čez. Poizkus se jim je ponesrečil, ker je gora plavala v večjem krogu okrog pola. Storkensonova družba je zapustila Veliko Islandijo na severni obali Aljaske dne 15. marca 1918. Bilo je devet belcev, štirje Eskimi in osem sani. Ko so potovali kake dva tedna proti severu in dosepli do 200 angleških milj severno od Aljaske, je poslal Storkeson šest sani s štirimi možmi nazaj in se je zadovoljil z ostankom. Imeli niso skoraj nobenega živeža s seboj in so nameravali živeti od mesa tjulenjev in medvedov. Storkeson je mislil, da ga bo tirala na zapad, neslo pa ga je v velikanskem toku nazaj. Kmalu je obele Stefanson in moral zaostati. Pri ti vožnji na ledenih gorah in ploščah pa so se naučili tri važna dejstva. Prvič je mnenje, da gre tok ob obali Aljaske in Sibirije v smeri od vzhoda na zapad, napačno. Drugič takozvana Kennanska dežela sploh ne eksistira. Tretjič se je Stefansonova teorija, da se na polarni vožnji na ledenih ploščah ne potrebuje živeža, izkazala ko

dobra. Meso tjueniev in belih medvedov daje obilo hrano. Vendar je ekspedicija dospela 150 angleških milj dalje na sever kot katera druga ekspedicija v teh krajih ledenega morja.

s **Diplomati pri obedu.** Znano je, da gra dobra kuhinja v politiki zelo važno vlogo. Vsi zviti kralji so vedeli, da so diplomati po dobrih in obilih obedih mnogo mehkejši in popustljivejši v svojih zahtevah. Od teh pa gotovo ni nihče tega razumel tako dobro, ko Talleyrand. Okrog njegove mize je sedelo vse, kar je bilo v onem času odličnega v Evropi. Vsi najboljši vojskovodje, največji umetniki, najslavnejši modrijani. »Maitre d' hotel« Talleyrandov se je imenoval Boucher; postopal je z njim, ko s svojim najboljšim diplomatom. Vsako jutro je sedel po pol ure v prinčevem kabinetu in sestavljal »jedilni list«. Ko je bil z njim gotov, je prišel glasoviti, vsemu svetu znani kuhar Carême, ki je ustvarjal čuda za želoдец in za dobro razpoloženje. Njemu je Talleyrand posvetil znamenito knjigo: »Le patissier royal«. Leta 1805., v dobi največjega cesarskega sijaja, je poklical Talleyrand po bitki pri Ansterlitzu vse maršale, prince in poslane na diplomatsko kosilo. Vse jutro se je razgovarjal z Boucherom in glavnim kuharjem, kako bi bolje uredil jedilni list za tako važen obed. Jedilni list je bil končno gotov, manjkale so samo še ribe. Rib ni bilo in jih ni bilo. Kaj more ubogi »maitre d' hotel«? Nazadnje ravno tik pred obedom prihiti Boucher ves radosten pred svojega gospodarja: »Imamo dva scma.« — »Lepa?« — »Divna!« Talleyrand jih je akazal prinesiti, in je zaploskal z rokama ko otrok: bila sta v resnici prelepa. »Oba prinesite na mizo!« — »Nemogoče.« — »Zakaj? Če pa hočem jaz.« — »Nemogoče, monsieur. Osrामotili bi sebe in mizo, če ne prinesemo samo eno.« Talleyrand se malo zamisli, pa pošepne brižnemu pomočniku nekaj v uho. Boucher je ostal odprtih ust od začudenja in ko je princ odšel, je zavpil: »Kak genij, kak človek!« Ko se drugi dan na gostiji odpro vrata, vstopi Boucher ves ponosen z enim somom. Vsi gostje so vzkliknili: »Oh, lepe ribe! Pravo čudo!« No, nato se Boucher spotakne in pade... Vsem je zastala sapa v prsih. Talleyrand reče suho: »Nerodnež! Hitro pojte in prinesite drugo, enako. Naredite kar hočete, a čez pet minut mora biti riba na mizi!« Ali si morete misliti začudenje gostov, ko je Boucher vstopil čez dve minuti z ribo, ki je bila za polovico večja in lepša od prve... Talleyrand je potem govoril, kar je hotel, vse so mu pritrdjevali.

Samuel Gompers. Poleg Wilsona je Samuel Gompers oni, ki uživa izmed Amerikancev - politikov največ spoštovanja v Evropi. On je tisti, ki je največ delal na to, da je Amerika posegla v svetovno vojno. On je pripravil množice ameriškega delavstva na Wilsonovo stran in omogočil vojni uspeh. On se obenem upira z vso silo brezobzirni revoluciji. Boljševizem in germanizem sovraži iz dna srca, ker sta mu oba preveč brezobzirnata. Gompers se ni rodil v Ameriki, ampak je izšel iz londonskega »geta« in je judovskih starišev. Ko je imel 13 let, je šel v Ameriko, kjer

se je bavil s službo svojega očeta: prodajal je cigare na ulici. Že tedaj se je vmešal v vprašanja delavske organizacije. Ko pa je pričel hoditi malo samostalno, je postal velik nasprotnik političnega socializma. Bil je še siromak in mlad, a že je postal popularen in dosegel lepih uspehov. Njegova »federacija« šteje danes 2.500.000 članov. Gompers je prvi uspešni boritelj za osemurni delavnik in najhujši nasprotnik zaposlenja otrok pri delu. Wilson sam ga silno ceni.

s Lamartine. Te dni je prešlo 50 let, kar je umrl ta veliki pesnik, ki je tako nepravilno prišel v pozabnost. Maurice Barres ginjaivo opisuje bedo zapuščenosti zadnjih dni pesnika, ki je vžil slavo v vseh oblikah: slavo pesnika in slavo patrijota. Pesnik, pisatelj, govornik, zgodovinar in narodni voditelj je bil slavljen od dne, ko je izdal prve verze, glasovit po vsem svetu, oboževan od mladine ko polbog. Pa vendar... Bil je nesrečen radi tega, ker je živel predolgo in je moral v življenju spoznati resničnost reka o nestalnosti sreče. Bil je velik talent. Danes, ko nam manjka samo enega, olepšati dušo, je treba, da ga beremo. Lamartine je v prvi vrsti pozvan v to.

s Kabselske zveze med Evropo in Ameriko. Na izredno željo Združenih držav bo posebno poverjenišvo proučilo vprašanje v nemških kablji, ker je Amerika zelo zainteresirana o tem. Takoj ob začetku vojne je Anglija pretrgala dve važni kabselski zvezi med Njujorkom in Bremenom preko Azora, čeravno so bile s tem kršene pravice nevtralnih držav, tedaj Amerike in Portugalske. Zdaj se nahajajo samo trije kabli, katerih eden je v francoskih rokah, dva pa imajo Angleži. Amerika zagovarja stališče, naj se Nemčiji povrne dva kabla, ker bi bila krivica, če ostane Nemčija brez kabla in ker Amerika noče ostati popolnoma odvisna od Anglije.

s Goljaš. Neki zlatarski pomočnik iz Budimpešte se je bil podal na deželo, kjer je kupil mnogo cekinov od kmetov. Ko se je vrnil, ga je na kolodvoru ustavil nek človek, ki mu je dejal, da je detektiv in da mora iti z njim na policijo. Na poti pa ga je peljal na svoje stanovanje in mu vzel tristo zlatnikov. Ko sta nadaljevala pot na policijo, je prosil pomočnik detektiva, če sme stopiti k svojemu očetu, kar mu je dovolil. Oče je ponudil detektivu 40.000 kron, če ga izpusti, kar je seveda storil in se odstranil. Šele pozneje je prišlo očetu na um, da ta človek morda sploh ni bil detektiv in je naznanil stvar redarstvu. Dotičnika so prijeli. Bil je nek agent. Tudi denar so dobili pri njemu. Izgovarjal se je, da je hotel izročiti denar policiji. Niso mu verjeli in ga zaprli.

s Dobičkanosni pes. Nek avtomobilist, ki se je peljal po deželni cesti, je zagledal pred seboj korakati nekega moža, v neki razdalji za njim pa psa. Ko je drčal mimo njega, je skočil pes na sredi cesti in prišel pod avtomobil, ki ga je povozil, da je ostal na mestu mrtev. Avtomobilist se je ustavil, stopil na cesto in se približal možu. »Žal mi je,« je dejal, »toda morda bo s sto kronami škoda poravnana.« — »O, da,« je odgovoril mož, »s sto kronami sem zadovoljen.«

Ko je avtomobilist čez par minut oddrčal in je mož vtaknil sto kron v žep, je strmel nepremično na mrtvo žival. »Rad bi vedel samo, čegav je bil pes,« je mrmral.

s **Divje race.** V lovskem časopisu »St. Hubert« piše nek opazovalec par zanimivosti o raztresenosti divjih rac, ki gre tako daleč, da se podajo v največjo nevarnost, kar morajo plačati z življenjem. Opazovalec je bil ustrelil na ribniku na roj 15 do 20 rac, ki so si iskale živeža v blatu. Ko je padel strel in se je težek dim smodnika razprostrl nad močvaro, niso odletele race v nasprotno, ampak v ono smer, kjer je stal lovec, njemu tako rekoč v naročje. Mislil bi kdo, da vsled tihega zraka brez najmanjšega vetriča živali niso mogle čuti, od katere strani je prišla nevarnost. Temu pa nasprotuje opazovanje, ki ga je storil omenjeni s tem, da je ustrelil ob zelo močnem vetru na race. Tudi to pot race niso letele v nasprotno, ampak v isto stran, na kateri je stal lovec, ki je seveda izrabil priložnost in streljal znova. Isto je opazoval tudi v močvirjih ob reki Tisi na Ogrskem, ko je bil za streljaj od divjih rac, v višini pa je krožil orel. Ko so živali zapazile nad seboj roparico, so zopet sfrčale proti lovcu, a bi se hile resile, če bi bile šle na odprto vodo. Kot razlago k temu čudnemu zadržanju je treba omeniti, da se race čutijo mnogo bolj varne v obrežnem trstju, ko pa na prosti vodi.

s Obraščeni ljudje. Dejstvo je, da so bili ljudje v prejšnjih časih mnogo bolj obraščeni po telesu kot dandanes. To je nazadovalo gotovo radi noče obleke in kulture. Dr. Lenz pravi, da so se samo oni ljudje ohranili, ki niso bili tako obraščeni. Drugi pa so pomrli, zakaj teh se mnogo raje prime bolezen, posebno tifus, ker imajo tudi mnogo več mrčesa na sebi. Iz tega sledi, da so najmanj obraščeni ljudje, Mongoli, na svetu najbolj razširjeni. Vse v življenju ima dve strani. Močna obraščenost je pri moških znamenje moči. Homer govori o obraščenih prsih svojih junakov. Teda bolj so bili izpostavljeni smrti, ko pa goli slabiši. Sicer pa je to samo podmena in ne moremo zagotovo potrditi resničnost te trditve.

s letalci — rešitelji. V finskem zalivu je odnesla pred nekaj časa velika ledena plošča kakih sto ribičev na morje. Ko jim je že pohajal živež, je plaval za njimi zrakoplov in jim vrget veliko množino kruha na zemljo. Na isti način so vrgli letalci poštno vroče na otok Lavansaari in Gejt-skä, s katerimi že od 4. decembra niso imeli nobene zveze.

Umetne oči za slepce.

Od vseh človeških čutov, pravi Helmholtz, je bilo oko vedno najljubše darilo in najčudovitejši izdelek ustvarjajoče naravne sile. Pisatelji so ga opevali, govorniki slavili, filozofi so ga imeli za merilo organske moči in fizikarji so ga hoteli posnemati kot neprekosljiv zgled optičnih aparatov. Kot največja izguba poleg izgube življenja se nam zdi izguba očesa. — Graese, nesmrtni dobrotnik na obeh trpečega človeštva, pa pravi ravnotako lepo: Polna vrednost očesa je utopljena v nemo

prepenenje onih, ki so ga imeli in ga izgubili.

Naše največje usmiljenje zaslužijo oni reveži, ki jim je vojska vzela luč oči. Popolno nadomestilo za čudež očesa dobiti ni mogoče. Ali pa ni mogoča nobena vrsta umetnega očesa, da bi reveži vsaj malo opet videli? Tako se vprašuje v »Nemškem optičnem tedniku« v zelo duhovitem razpravljanju profesor Zehnder in pride do zaključka, da bi se morebiti vendar malo dobiti kako nadomestilo, četudi zelo kromno. Pravi tako-le: Vsak ve, da lahko napravimo s solnčno lučjo z žarnim steklom na koži majhno podobico solnca, ki nam lahko v kratkem času sežge kožo. Torej čutimo kraj te solnčne slike. Mislimo si pa del človeškega telesa, ki navadno ni izpostavljen svetlobi, recimo prsi, kot zadnjo steno fotografične kamere, na zunaj zaprto tako, da ne more noben človek notri. Leča te kamere naj bi bila iz kremenjaka ali kake druge take tvarine, skozi katero ne gre samo luč, temveč tudi toplotni žarki. Če postavimo poskusno osebo s prsi in z lečo, postavljeno na nekakšno, proti solncu in če obrnemo optično os leče na solnce, tedaj nastane na enem delu prsi solnčna svetloba in kmalu bi čutili skelečo bolečino in koža bi zgorela. Da to zabranimo, lahko razpnemo pred poskusno osebo v razdalji par metrov solnčnih. Sedaj pa začnimo. Tam, kjer zadene dežnik optična os leče, nastanejo razne odprtine, skozi katere more pošiljati solnce svoje žarke; napravimo lahko ozke, ravnočrtne odprtine, navpične, vodoravne, poševne, okrogle črte, cele plošče enostavne oblike; vsakokrat pa putimo podobo odprtine toliko časa na pravih poskusne osebe, da so dobila prsa nekako predstavo tega kar vpliva nanje, torej predstavo črte ali krova ali plošče itd. S tem, če v zatemnjenem prostoru dotični osebi s tipanjem na dotičnih krajih pomagamo do predstave, jo polagoma naučimo, da ve sama, kaka podoba se zrcali ravno tedaj na njeni koži. S pridno vajo se dajo doseči veliki napredki in ne bo trajalo dolgo, pa bo oseba za solnčnikom lahko samo s čutenjem razlikovala vse podobe na svojem telesu, tudi bolj zamotane, čeprav jih ne vidi.

Če napravimo odprtino v solnčniku v podobni črki, bo dotičnik s tem umetnim očesom kmalu lahko znal brati; seveda na začetkoma brati le take črke, ki so zrezane iz solnčnika in razsvetljene od solnca. A lahko si mislimo, da se vsled pogoste vaje dotični živci vedno bolj razvijejo in da spoznajo kmalu tudi svetlobne podobe črk, če so ravnotako velike, najsi je ustvarila tudi samo le svetla električna luč. Tako kakor napravimo za svetlobo občutljive fotografične plošče in papirje, tako lahko napravimo našo kožo posebno občutljivo za svetlobne in toplotne žarke. Tako je n. pr. s tesnim in tenkim črnim suknom pokrita ali pa naravnost počrnjena koža za solnčne žarke veliko bolj občutljiva, kakor če položimo na njo belo sukno. Omenimo nazadnje, da lahko napravimo na vsaki polovici prsi tako umetno oko, eno na levi, drugo na desni, kar je gotovo še večje vrednosti.

Na ta način bo slepec gotovo boljše cenil razdaljo zelo svetlih predmetov znane velikosti.

Profesorja Zehnderja »umetno oko« obstoji torej v glavnem iz fotografične kamere, kjer je motna plošča ali fotografična sušilna plošča nameščena s kolikor mogoče občutljivim delom kože. Naša koža je sprejemljiva za toploto; pri zadostni svetlobni moči torej lahko občuti rdeče, rumene in zelene žarke, ki so v zvezi z vplivom toplote. Kolikor bolj se pa v spektru bližamo modri in violetni barvi, tem manjši je s temi žarki zvezani vpliv toplote. Pa naša koža je občutljiva tudi še za violetne, celo za ultravioleto žarke; to nam dokazuje velikanski vpliv solnca na višinah. Sklepamo torej lahko, da se v naši koži skoro gotovo povsod nahajajo živci, da sprejmejo vse vrste svetlobe in jih kot take tudi občutijo, četudi najbrže n enaravnost kot občutke barv, pač pa, ali so topli ali mrzli, ali so svetli ali temni; živce moramo seveda vaditi in razvijati. Seveda ni na celem našem telesu nobene točke, ki bi bila tako opremljena s čutenimi živci, kakor je mrežna jama našega očesa. Zato pa moramo n. pr., če uporabimo prsa, vzgojiti primeroma večjo ploščo kot nadomestilo za mrežno kožo očesa, ploščo, ki je tako velika, da vsebuje oziroma more razviti zadostno število živcev.

V koliko se dajo živci telesne površine v tem oziru navaditi oziroma vzgojiti, tega še ne vemo. Lahko si pa mislimo, da razvije vaja te živce do take uporabljivosti in fineze, da nimamo danes nič pojma o tem. Kakor nepopolen je ta umetni aparat vida, če ga primerjamo z našimi popolnimi, živimi očmi, je za slepca, ki sicer čisto nič ne vidi, vendar kot nekako nadomestilo, izredno dragocen organ, s katerim se bi slepec podnevi morebiti gibal sam lahko na prostem in se dobro orientiral. Prav posebno dobri poskusi se bodo dali napraviti z zelo mladimi osebami, kojih živčevje gotovo še ni do dovršenosti razvito in ga bo torej lažje uporabiti in vzgojiti.

Če pomislimo, kako se dajo različni človeški čuti razviti, na kako visoko stopnjo jih lahko dvignemo, kako enopeke včasih veliko bolj zna ceniti razdaljo kakor človek z normalnimi očmi, kako slepec iz odmeva svojih korakov ob sosedni steni lahko natančno ceni razdaljo, potem bomo lahko pritrdili prof. Zehnderju, ki pravi: Mislim, da je razvoj naših čutov mogoč v omenjeni smeri do take višine, da bomo lahko spoznali prave podobe. Naj bi se to upanje v blagor našim revnim slepcem izpolnilo v kar največjem obsegu. To bi bilo delo, vredno več kakor vse mirovne konference in političarske fraze.

Kako so Italijani „osvojili“ Trst.

(Poročilo delegata dr. Lj. Tomašiča iz Trsta.)

(Dalje.)

V Benetkah.

V Benetkah so z nami postopali popolnoma po mednarodnih pravilih, t. j. nismo bili prosti in nobeden ni mogel k nam. Sšli smo v petek opoldne — v soboto opoldne bi se morali že vrniti. Poveljnik beneške trdnjave nam je odkrito sporočil, da nas on ne zadržuje, da moramo svobodno odpotovati, toda nikogar ni bilo, ki bi nas spremljal in nam pokazal prosto pot med minami. Tako smo bili prisiljeni čakati do nedelje zjutraj, ko so nam javili, naj se pripravimo, ker je spremstvo že pripravljeno, da odpotujemo.

Druga izjema je bila ta, da g. Marko Lamaia, italijanski nacionalist prihajal in odhajal z ladje, kadar se mu je poljubilo in se hodil dogovarjat z oblastmi v Benetkah sam — brez drugih članov delegacije. Po njega so prihajale torpedovke, vozil se je na motornih čolnih, dodeljenih admiralatu. Mi smo sicer hoteli odpotovati brez njega, ker nismo mogli misliti, da ne dobimo spremstva, dokler ta g. Lamaia ne konča svojo privatno misijo.

Italijansko izdajstvo.

Na trditev urednika »Novosti«, češ, da bi brez naše torpedovke ne prišlo do okupacije, je odgovoril dr. Lj. Tomašič:

»Ni tako, vi se motite. Glejte, zakaj. Jaz sem že omenil mornariškega častnika, ki je hotel s torpedovko odpotovati še

pred nami v Benetke. Odkar smo pa mi prišli v Benetke, smo videli na lastne oči, kako je že v petek opoldne dospela mala ladja iz Tržiča pod italijansko zastavo, a v soboto zjutraj druga iz Gradeža. Razen teh je prišel v soboto zjutraj okoli 8. v Benetke velik parnik društva Trieste-Istria v imenu Istre ves okinčan z italijanskimi zastavami. Na tem parniku so se že nahajali poslanci italijanskih narodnih svetov iz Dalmacije, Reke, Istre in italijanskega radikalnega društva Il fascio Nazionale s »pravilno polno močjo« ter so se pod vodstvom tržaškega zdravnika dr. Iacchia poklonili italijanskim oblastem in prosili takojšnjo okupacijo s strani Italije, ki bo tako zamogla »rešiti« svoje otroke. Dr. Iacchia je prišel s torpedovko takoj k nam in vkrcal Marka Lamaia, ki je ostal celi dan z njimi. Očividno je bilo, da smo jim bili mi na poti, ker smo prišli prvi, in to iz Trsta in s pismenim poverilom predstavnikov obeh narodnosti in vseh razredov meščanstva in prosili, naj pride entente, a ne samo Italija. Ko je beneški admiral poveljnik Marzollo prejel tržaške delegate, je sicer italijanski socialista Callini izjavil na zapisnik, da želi Trst entente ali vsaj Italijo »po nalogu entente«, toda Slovenec dr. Ferfolja je dodal zapisniku še to: »Ker je jadransko vprašanje sporno med Italijo in Jugoslavijo in se bode rešilo šele na mirovnem kongresu, ne more nikakor pristati niti na začasno okupacijo s strani Italije, razen v slučaju,

da dobi Italija za to formalno nalog od entente.

To vse se je zgodilo v petek, dne 1. novembra do 4. ure popoldne, torej še predno je kdo drugi došel v Benetke in to v času, ko niti prve vojaške oblasti v Benetkah niso vedele, da avstro-ogrska monarhija ne obstoja več. Da niso bili o tem poučeni, je bilo razvidno iz razgovorov z različnimi višjimi častniki in z istim admiralom Marzollo. Zato sem jaz pršil admiralovega pobočnika, naj opšlje v Pariz sledeči brzojav: »Comitato Nazionale Jugoslavo Parigi. Sezione Marina del Ministero guerra Austro-Ungarico, costretto, dalle inconstanze, consegna in possesso et esclusivo Comande dal Consiglio Nazionale Jugoslavo Zagreb tutta la marina di guerra e fortificazioni costiere. Navi saranno tricolore jugoslavo. Prosciolti dal vecchio giuramento, ufficiali e marinai giurarono Jugoslavia, Tedeschi, Ungheresi, Italiani messi in liberta. Fronte austro-italiano rotto, masse abbandonano indisciplinate tutti i posti. Trieste, retta dal Comitato cittadino di Salute pubblica, composto Italiani e Slavi, gravemente minacciata. Percio Comitato Nazionale Jugoslavo Trieste mise a disposizione del suddetto Comitato torpediniera parlamentaria N° 3 per Venezia, onde chiedere Intesa occupazione, approvvigionamento. Torpediniera 3 accompagnata dal firmato membro del Consiglio Nazionale Jugoslavo Sezione Trieste. — Dot. Ljubomir Tomašič. — V prevodu.

»Jugoslovanski Narodni odbor Pariz. Oddelek mornarice avstro-ogrskega vojnega ministrstva, prisiljen po okolnostih, je izročil jugoslovanskemu Narodnemu Vječu v Zagrebu vojno mornarico in obalne otrdbe v posest in izključno poveljevanje. Rešeni stare prisege, so častniki in mornariji prisegli Jugoslaviji. Nemci, Mažari in Italijani so bili oproščeni svojih dolžnosti. Avstro-italijanska fronta razbita, mase zapuščajo brez discipline svoja mesta. Trst, pod upravo meščanskega Odbora za javni blagor, ki je sestavljen iz Italijanov in Slovanov, je težko ogrožen. Zato je jugoslovanski Narodni svet v Trstu postavil gornjemu Odboru na razpolago parlamentarno torpedovko št. 3 za Benetke v svrhu, da zaprosi od entente okupacijo in aprovizacijo. Torpedovko št. 3 spremlja podpisani član jugoslovanskega Narodnega sveta v Trstu dr. Ljubomir Tomašič.

V soboto ob 11. je došel delegatom sledeči odgovor načelnika italijanskega generalnega štaba: »Inviero pronti soccorsi a Trieste. — Diaz.« (Poslal bom takoj pomoč v Trst. — Diaz.)

Eno uro pred tem mi je izjavil admiralov pobočnik linijski kapitan Ettore Rotta, da je moja brzojavka bila odposlana, akoravno izgleda, da ni dospela nikdar v Pariz, ker Jugoslovanski Odbor ni vedel, kaj se je zgodilo v domovini.

Pri odhodu iz Benetk v nedeljo zjutraj 3. novembra sem zaprosil naj odpošljejo še sledeči drugi brzojav: »Comitato Nazionale Jugoslavo Parigi. Con richiamo all'antieriore fuorono dispaccio comunico, che delegati del Comitato Salute pubblica Trieste fuorono venerdi ricevuti dal co-

mando di piazza Venezia. Ieri, sabato, ebbero dal comando supremo esercito Italiano, seguente risposta: Inviero pronti soccorsi Trieste. Fatto Diaz. Oggi ripartiremo per Trieste. Per comitato Nazionale Comitato Jugoslavo, sezione Trieste, Dot. Ljubomir Tomašič. — (V prevodu: Jugoslovanski Narodni Odbor Pariz, Z ozirom na prejšnjo brzojavko poroča, da so poslanci Odbora za javni blagor v Trstu bili v petek sprejeti od mestnega poveljnika v Benetkah. Včeraj, v soboto, smo dobili od vrhovnega poveljstva italijanske vojske sledeči odgovor. Poslal bom takojšnjo pomoč v Trst. Podpisan Diaz. Za jugoslovanski Narodni svet v Trstu dr. Ljubomir Tomašič.)

»Mi smo jim pokazali pot!«

Zanimivo je še sledeče dejstvo: Ko so prinesli mornariški častniki odgovor generala Diaza, so nas prosili, naj jim pokazemo prosto pot mimo min do Trsta in Pulja. Odgovoril sem jim, da jim za Pulj ne moremo povedati ničesar, ker smo dobili nalog le od tržaške oblasti, a v Pulju da vlada druga oblast. Pot do Trsta jim bomo pokazali, ker smatramo to za našo dolžnost v smislu mandata. In v resnici so jim naši trije kapitani pokazali in narisali na vodopisni karti, očno in gotovo pot od Tilmenta do Trsta. Opazil sem, da nam je isti italijanski častnik ki nam je prinesel Diazov odgovor, rekel sledeče: Sicer nam je že kapitan ladje »Istria« pokazal pot, toda ne tako točno kot Vi.

Torej kot vidite, bi se tudi brez nas zgodilo isto, kar se je v resnici zgodilo. Naše potovanje dokazuje samo to, da so vse stranke obeh narodnosti v Trstu želele sporazumno okupacijo s strani entente. Dr. Jacchia je potoval kot privatna oseba. Toda v Italiji so seveda njegove želje sprejeli za prave, a našo pisano polno moč, za izmišljenol

Prihod Italijanov v Trst.

Ko smo brezlično brzojavili v imenu Trsta ententnemu brodogovju v Benetke na pomoč, ko so tržaške delegate zvezanih oči peljali pred admiralom Marzollo, ki smo ga morali smatrati predstavnikom entente, ko nam je general Diaz javil, da bo poslal takojšnjo pomoč, ko smo mi pokazali pot, in ko smo jim mi raztolmačili, da avstro-ogrska monarhija ne obstoja več, ampak samo svobodne narodnostne države, smo odpluli v nedeljo zjutraj, dne 3. novembra iz Benetk. Mi smo prispeli v Trst okoli 1. ure popoldne, a ob 5. uri istega dne se je izkrcal na pomolu Sv. Karla general Conte Petitti di Roveto z nekoliko karabinerji in bersaljeri in takoj izjavil, da prihaja v Trst »per diritto di conquista« (po pravu zavzetja) in razpustil meščanski Odbor za javni blagor, t. j. ono revolucionarno vlado, ki je bila legalno priznana od pokojne Avstrije in ki je predstavljala slogo vseh slojev meščanstva obeh narodnosti.

Ko smo mi v nedeljo 3. novembra odpotovali iz Benetk, smo videli, da se vse pripravlja za pot v Trst in da se na omejenem parniku »Istria« vrnemo hrana in vo-

jaštvo. Zato sem na odprtem morju brezlično, brzojavil v Pulj sledeče: »Jugoslovanski Narodni svet. Pulj. Vsled enoglasnega sklepa Jugoslovancov, Italianov in socialistov Trsta, so šli parlamentarci prosit v Benetke entento za takojšnjo okupacijo in prehrano Trsta. Jugoslovanski Narodni svet je dal za to na razpolago parlamentarcem torpedovko št. 3, komandant Vučetič, v spremstvu dr. Lj. Tomašiča, kot zastopnika jugoslovanskega Narodnega sveta v Trstu. Vsled tega že danes odpluje italijansko brodogovje, da v imenu entente okupira Trst in vzdrži red. Prosimo vzeti naznanje in obvestiti vso jugoslovansko vojno mornarico, obmorske trdnjave in postaje. Komandant Vučetič, dr. Lj. Tomašič.

Iz te brzojavke lahko razvidite, kako smo legalno postopali, in kako smo bili prepričani, da general Diaz, poveljnik odseka edinstvene fronte, ne bo na svojo roko podvzel tako važen korak, to tem manj, ker je bilo parlamentarcem takoj povedano, da bodo morali čakati več časa na odgovor, ker so poslali zapisnik v Pariz, kjer se je nahajal istočasno generalissimo Foch.

Kar se je kasneje zgodilo in kar se še dogaja, vam je znano iz listov. Dne 20. novembra je bil razpuščen kranjski Narodni svet v Trstu, ker je italijanska vojska zasedla že vse ozemlje do demarkacijske črte in ker je dovolj močna, da ne more trpeti poleg sebe takih oblasti. In tako je šlo vse... crescendo e piu appassionato. Upajmo vsaj, da se bo končalo, predno pride do... con furore.

Tako je prišel Trst v italijanske »odrešine« roke. Od tega dne propada gospodarsko življenje tega trgovskega mesta, edine luke alpskih dežel. Če ostane pod Italijo, je njegova usoda zapečatena, po tržaških cestah bo rasla trava in iz enega največjih evropskih pristanišč bo postalo mačkeno pristanišče. važno dovolj za ribiške ladje in trabaklje.

Aprovizacija.

a Krompir za III. okraj. Stranke III. okraja dobe krompir v soboto, dne 22. t. m. in v ponedeljek, dne 24. t. m. pri Mühl-eisnu na Dunajski cesti. Določa se ta-le red: v soboto dopoldne od 8. do 9. ure št. 1 do 150, od 9. do 10. ure št. 151 do 300, od 10. do 11. ure št. 301 do 450, od 2. do 3. ure št. 451 do 600, od 3. do 4. ure št. 601 do 750, od 4. do 5. ure št. 751 do 900. V ponedeljek, dne 24. t. m. dopoldne od 8. do 9. ure št. 901 do 1050, od 9. do 10. ure št. 1051 do 1200, od 10. do 11. ure št. 1201 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 5 ko krompirja, kilogram stane 80 vin.

Različno pohišivo

se radi seditve takoj proda. Ljubljana, Resliava cesta št. 1. II. nadstropje.

Zlati hrošč.

Angleški spisal Edgar Allan Poe. — Prevel Vladimir Logar.

(Dalje.)

On je vzel list začuden v roke in ga je hotel ravno zmečkati, da ga vrže v ogenj, ko je naenkrat zbudil v njem pozornost hipen pogled na risbo. Trenotno je zardel — v hipu pa je postal nenavadno bled. Nekaj minut je opazoval risbo, nato je vstal, vzel svečo iz mize in se vsedel na neki zaboj čisto v kotu sobe. Tu je še enkrat pazno premetril papir in ga sukaj na vse strani. Ves čas je molčal in njegovo obnašanje se mi je zdelo nerazumljivo; vendar sem sklenil ne poostriiti s kako opazko njegove vedno bolj naraščajoče slabe volje. Takoj je vzel iz žepa svoj zapisnik, vanj skrbno spravil oni listič in oboje položil v miznico, ki jo je zaklenil. Njegovo obnašanje je postalo mirneje, vendar njegova prvotna vedrina je popolnoma izginila. Zdelo se mi je, da je sedaj bolj raztresen kot pa ozlovoljen. Čim bolj je rastle noč, vedno globlje je tonil v sanjarenje, iz katerega ga nisem mogel prebuditi navzlic raznim opazkam. Sprva sem hotel prenočiti pri njem, kot sem to često naredil, toda ko sem uvidel, da je gospod v tako čudnem razpoloženju, se mi je zdelo pametneje, da se poslovim. On me ni slišal, da naj ostane, toda ko sem ga ostavil, mi je še pristrčneje stisnil roko, kot po navadi.

Približno štiri tedne kasneje (medtem nisem v Legrandu ničesar čul in tudi videl ga nisem) me je v Charlestonu obiskal njegov sluga Jupiter. Še nikoli nisem videl dobrega, starega zamorca tako prepadečega in bal sem se, da se je mojemu prijatelju pripetila strahovita nesreča.

»No, Jup,« sem rekel, »kaj pa je? — Kako gre tvojemu gospodu?«

»Jej, jej, gospud, tak čudno. Pa b' ne smelo bit taku!«

»Kaj? Ali je zbolel? Zelo hudo mi je? Kaj mu je sploh?«

»Ja, stvar je pa taku! Toži nič. Pa je šeeno močno bolan!«

»Močno bolan, Jupiter? — Zakaj mi a nisi tega takoj povedal. Ali je v postelji?«

»E, tisto ne, saj sploh ne leži; to je najbolj čudno. Jest sem pa t'ku žalosten za gospudom Viljemom.«

»Jupiter, jaz bi rad zvedel o čem sploh govoriš. Praviš, da je tvoj gospodar bolan. Ali ti ni povedal, kaj mu je?«

»Ja, gospud, saj se ne rabite prav nič bat in trest. Moj gospud sam nič ne prav, da je bolan. Ampak jaz mislim, da je, ko izgleda tako slabo. In cel dan piše ali kaj!«

»Kaj dela, Jupiter?«

»Številke menda piše po neki tablici, ampak pravim vam, taka čudna znamenja, kakor jih nisem še nikdar videl. Strah me je, da bi se kaj zlega ne pripetilo. Pred par dnevi je izginil še pred solničnim vzhodom pa men' nič teb' nič hodil cel dan do večera. Jaz sem ga hotel preteptati s palico — pa ko sem tak tepec in preboječ — pa se nisem upal.«

»Kaj? Kako? Ah? Hm! Zdi se mi, da ne smeš biti proti ubogemu Viljemu tako strog — ne tepi ga, Jupiter, in bi ne mogel kaj takega prenesti. Toda ali prav nič ne veš, kaj bi bilo vzrok temu njegovemu nenavadnemu obnašanju. Ali se mu je pripetilo, odkar nisem bil pri njem, kaj zlega?«

»Ne, gospud, od takrat se ni nardilu prav nič groznega! To se je nardilo preje, mislim ravno takrat, ko ste b'li vi pri njem.«

»Kaj, kako misliš?«

»Ja, gospud, keber, keber je kriv tega!«

»Kaj?«

»Keber, pravim. Stavim, da je gospuda Viljema zmešal zlati keber.«

»Kako pa si prišel do tega mnenja?«

»Zatu, ker je keber tako grožen. Še nikdar nisem videl takega prokletega kebra. Keber je ugriznil mojega gospuda!«

»Pa misliš, da je res hrošč pičil tvojega gospoda in da je od tega bolan?«

»Jaz nič ne mislim, ampak stavim, da je tako! Zakaj pa moj gospud zdaj samo od zlata sanja, če ga ni res keber ugriznil?«

»Toda, kako veš, da sanja vedno o zlatu?«

»Kaku, de ne b' vedel? Vem, pa jela!«

»Dobro, Jup, ali kakim okoliščinam pa moram pripisovati tvoj prihod?«

»Kaj je?«

»No, ali si prinesel od gospoda Legranda kako sporočilo?«

»Ne, gospud, ampak tu le imam pismo,« in pri teh besedah mi je zamorec izročil pismo, ki se je tako-le glasilo:

Dragi!

Zakaj te ni več blizu? Upam, da se ne čutiš razžaljenega, ker sem bil zadnjič pri tvojem odhodu tako slabe volje! Odkar si bil pri meni, sem mnogo doživel. Moram ti nekaj povedati, toda komaj vem, kako bi naj ti stvar obrazložil, ali, če bi jo ti naj sploh razodel. Več dni nisem bil čisto zdrav in dobri stari Jup me grozno muči s svojo dobrohotno pazljivostjo. Ali boš verjel, če ti povem, da me je hotel zadnjič s palico kaznovati, ker sem mu izginil izpred oči za ves dan in se klatil sam po višinah celine. Mislim, da me je obvarovalo palice le to, ker izgledam tako slabo. Svoje zbirke nisem nič pomnožil. Če ti je možno, pridi z Jupitrom k meni. Prosim te, pridi! Želel bi s teboj danes zvečer govoriti o važni zadevi. Zagotavljam te, da je stvar zelo važna.

Tvoj

Viljem Legrand.

Nekaj me je v tonu tega pisma zelo plašilo. Ves njegov slog je bil čisto drugačen kot po navadi. O čem sanja? Kaj si je spet vtepel v glavo? Katera »zelo važna stvar« ga je tako izpremenila? Jupitrovo poročilo o njem ni pomenjalo nič razveseljivega. Bal sem se, da je bilo vedno ne-

znosnejše življenje, ki je težilo mojega prijatelja, vzrok tej najbrže živčni bolezni. Ne, da bi le trenotek pomislil, sem se odpravil z zamorcem. Ko sva prišla do roke, sem opazil, da so bile na dnu čolna kosa in tri lopate.

»Kaj je vse to, Jup?« sem vprašal.

»To je kosa, tam pa lopate!«

»Čisto prav, pa čemu so tu?«

»Gespud Viljem je d'al, naj v mestu kupim kose in lopate. Proketo, drage so bile.«

»Toda za vraga, kaj pa misli tvoj gospud Viljem s koso in lopatami?«

»Jest bi rekel, da je to vse zaradi kebra!«

Ker sem uvidel, da mi Jupiter, čigar vsa pamet je bila prepojena s tem ubogim »kebrom«, ne more dati dovoljnega pojasnila, sem vstopil v čoln in razvil jadro. Prijeten in močen veter je pospešil najino vožnjo, tako da sva se kmalu usidrila v Fort Montrieu in po pol ure hoda, sva dospela do koč. Bilo je ob treh popoldne. Legrand je naju čakal z napeto pozornostjo. Z nervozno strastjo me je prijel za roko, kar me je še bolj vznemirilo in povečalo moje sedanje sumnje. V obraz je bil mrtvaško bled in njegove globoko ležeče oči so žarele v nenaravnem sijaju. Ko sem ga vprašal po njegovem zdravju, sem izrazil zanimanje tudi za njegovega hrošča, če ga je dobil že nazaj od poročnika G.

»O, da,« je odvrnil in pri tem ves zardel, »takoj drugega dne sem že dobil hrošča. Nobena stvar me ni mogla od njega ločiti. Toda ali veš, da je imel Jupiter čisto prav, kar je rekel o njem?«

»Kako?« sem vprašal s težko slutnjo v srcu.

»No, ko je izrekel misel, da je hrošč iz čistega zlata.«

Te besede je izrekel z globoko resnim izrazom in jaz sem začutil tedaj nekak strah.

»Ta hrošč me bo osrečil,« je nadaljeval z zmagovalnim smehljajem, »spet bom lahko pridobil nazaj svoje prodano posestvo. Ali je čudno, če ga tako častim? Ker ga je sreča meni naklonila, moram le prav z njim ravnati, da pridem v posest zlata, katerega oznanjevalec je moj hrošč. — Jupiter, prinesi mi ga!«

»Kaj! Kebra, gospud? Ne...« Po teh besedah pa je Legrand sam vstal resno in svečano in vzel iz steklene omarice hrošča. Bil je izredno lep in naravoslovcem še neznan — v resnici za znanost velikega pomena in dragocen eksemplar. Na enem koncu hrbtna je bilo videti dvojno črno peglo na drugem le ena pega, ki pa je bila večja. Kot polirano zlato. Toča hrošča je bila nepavada in če sem vse to vzel v poštev, sem skoro moral pritrditi Jupitrovemu mnenju. Toda kako naj si razlagam Legrandovo mnenje, mi je bilo neznano.

»Poslal sem po tebe,« mi je rekel važno, ko sem odložil hrošča, »poslal sem po tebe, da mi boš stal s svojim svetom ob strani, ko bom izkušal usodo in migljaje hrošča.«

(Dalje.)

Izdajatelj konsorcij »Večernega lista«.

Odgovorni urednik Viktor Cendič.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.